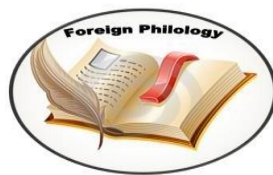

***Шетел филологиясы, лингводидактика
және аударма ісінің өзекті мәселелері***

**VIII Халықаралық ғылыми-тәжірибелік
семинардың жинағы**

Нұр-Сұлтан - 2020

ӘОЖ 80/81
КБЖ 81.2
III 50

Бас редакторы – филология ғылымдарының докторы, профессор
А.Е. Бижкенова

Редакторлық алқасы:

Филология ғылымдарының докторы, профессор К.К. Дуйсекова
Педагогикалық ғылымдарының докторы, профессор К.Н. Булатбаева
Филология ғылымдарының кандидаты, профессор м.а. Г.К. Кенжетаева
Филология ғылымдарының кандидаты, профессор м.а. Н.З. Жуманбекова
Филология ғылымдарының кандидаты, профессор м.а. М.Л. Анафинова

Техникалық редакторы - Смагулова М.Г.

III 50 Шетел филологиясы, лингводидактика және аударма ісінің өзекті мәселелері. VIII Халықаралық ғылыми-тәжірибелік семинардың жинағы. – Нұр-Сұлтан: «Мастер По» ЖШС, 2020. – 141 б.

ISBN 978-601-326-420-2

Л.Н. Гумилев атындағы ЕҰУ-нің филология факультеті шетел филологиясы кафедрасында жылына бір рет ашық түрде өтетін VIII ғылыми-тәжірибелік семинарының жинағына қатысушылардың ізденіс жұмыстары кіргізілген. Шетел филологиясы, шет тілдерін оқыту, және қазіргі таңдағы аударма мәселелеріне арналған ғылыми жазбалар енді.

Мәтіндер мағынасы мен стилистикасы авторлардың жауапкершілігінде.

ӘОЖ 80/81
КБЖ 81.2

ISBN 978-601-326-420-2

© Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті, 2020

ҚҰТТЫҚТАУ

2020 жылдың 5 сәуірінде Филология ғылымдарының кандидаты, Шетел филологиясы кафедрасының профессоры Гүлнәр Құсайынқызы Сәрсикеева 70 жасқа толды.

Гүлнәр Құсайынқызы, С. Сейфуллин атындағы Целиноград педагогикалық институтының шет тілдер факультетінің түлегі, өзін туған *Alma mater* қабырғасында педагогикалық қызметіне арнады. Ұзақ жылдар бойы француз тілі кафедрасының, кейін Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің роман-герман тілдері кафедрасының меңгерушісі қызметтерін атқарды.

Г.К. Сәрсикеева кандидаттық диссертациясын қорғап, тіл білімі доценті ғылыми атағын алды. Ал 2017 жылы ол Париж қаласындағы университетте аударма саласындағы философия докторы ғылыми дәрежесіне диссертация қорғап, Францияның PhD дипломын алды.

Гүлнәр Құсайынқызы білім беру қызметімен қатар, аудармамен айналысты және француз тілінің тәжірибелі аудармашысы болып танылды. Ол француз аудармашыларымен қосылып Францияда қазақ жазушысы, ақын және ағартушы Абай Құнанбаевтың "Қара сөздерін" аударып жарыққа шығарды. Сонымен қатар басқа да қазақ шығармалары, оның ішінде қазақ ертегілері Г.Қ. Сәрсикееваның аудармасымен француз тілінде жарық көрді.

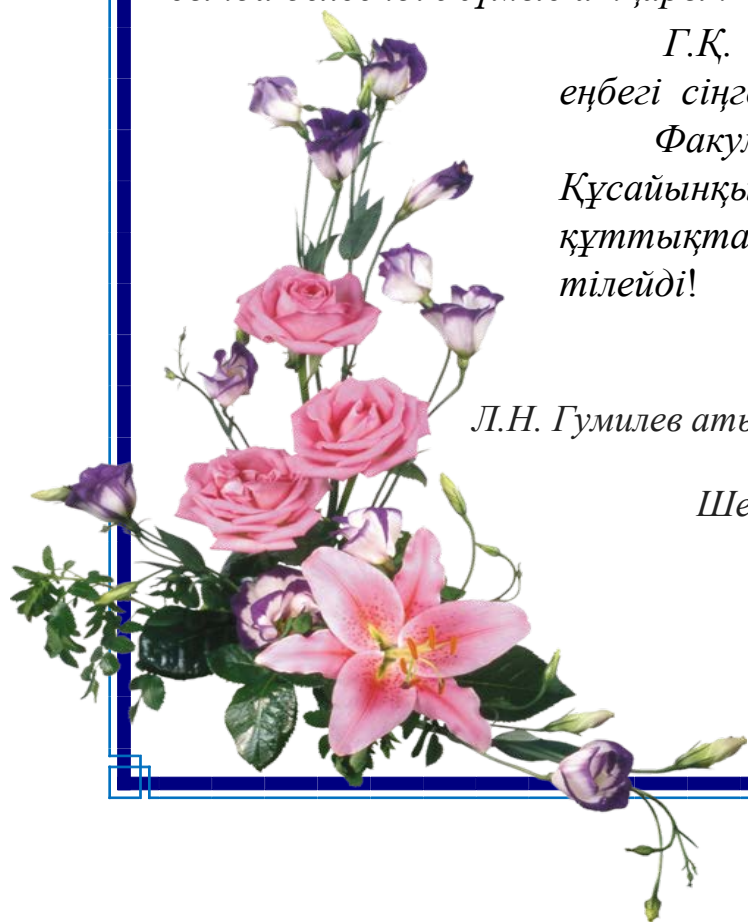
Г.Қ. Сәрсикеева бүгін де Л.Н.Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті филология факультеті Шетел филологиясы кафедрасында белсенді жұмыс атқарып келеді.

Г.Қ. Сәрсикеева филология факультетінің еңбегі сіңген оқы-тушылар қатарына кіреді.

Факультет пен кафедра ұжымы Гүлнәр Құсайынқызы Сәрсикееваны мерейтойымен құттықтап, одан әрі шығармашылық табыс тілейді!

Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің
Филология факультеті мен
Шетел филологиясы кафедрасының ұжымы

30 сәуір, 2020 ж.,
Нұр-Сұлтан қаласы

САРСИКЕЕВА ГҮЛНАР ҚҰСАЙЕНҚЫЗЫ
(туған жылы 05.04.1950)

КСРО ЖАК филология ғылымдарының кандидаты, доценті, Париж Нантер университетінің философия докторы, /PhD/, мамандығы: "Sciences du Langage",
Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университетінің
Шетел филологиясы кафедрасының профессоры,
Академиялық Пальма Орденінің Шевальесі (Франция, 2010)
Қазақстан мен Францияның арасындағы мәдени қарым-қатынастарының дамуына
қосқан үлесі үшін

Еңбек қызметі туралы мәліметтер

Білім. Кәсіби қызмет

1970 ж. - Сәкен Сейфуллин атындағы Целиноград мемлекеттік педагогикалық институты түлегі ;

1979-1989 ж. - ЦМПИ француз тілі кафедрасының меңгерушісі, ф.ғ.к., доцент;

1989-2001 ж. - Алматы қ.: Қазақ Мемлекеттік Халықаралық қатынастар және Әлем тілдері университетінің француз филологиясы кафедрасының ф.ғ.к., доценті және қосымша қызмет істеушілік - "КАТКО-AREVA" қазақ-француз компаниясының аға аудармашысы» Қазақстанның оңтүстік және батыс облыстарында;

2001-2008 ж. - ЕҰУ роман-герман тілдері кафедрасының меңгерушісі, ф.ғ.к., доценті;

2008 ж. - ЕҰУ Филология факультетінің Шетел филологиясы кафедрасының ф.ғ.к., доценті;

2018 ж. - қазіргі таңда, Нұр-Сұлтан қаласындағы Л. Н. Гумилев атындағы Еуразия Ұлттық Университетінде Филология факультетінің Шетел филологиясы кафедрасының PhD, профессоры.

Ғылыми және аударма қызметі

Ғылыми бағыттары: Француз филологиясы, Абайтану, Аударматаным.

Шетел филология кафедрасында теориялық және практикалық сабақтарын жүргізу, магистранттар мен докторанттардың диссертацияларының ғылыми басшылығын іске асыру.

2002-2004 ж., 2018ж - «Опера мен Балет театры», кейіннен-Астана-Опера» Мемлекеттік Опера Театрында француз дирижерлері мен балетмейстерлерінің балет, спектакль және опера қойылымындарының француз тілінің аудармашысы;

2008-2017 ж. - халықаралық жобалардың мүшесі (Испания, Германия және Франция (с): "EUROPHRAS. European Society of Phraseology. "Еуропада және одан тыс жерлердегі кең таралған идиомалардың полилингвалды сөздігі". 2012 ж. 1 томы мен 07.10. 2014 ж. 2 томы 07.10. әлемге әйгілі "Peter Lang Publishing Group" баспасында жарық көрді. Réf : www.widespread-idioms.uni-trier.de;

2009 ж. - қазіргі уақытқа дейін "ESFAM" (Болгария) Халықаралық Бағдарламасының тұрақты үйлестірушісі: магистратураға түсу, біліктілігі: "экономика магистрі" бейіні бойынша – ref.- <http://www.bulgaria-france.net/>. Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия Ұлттық Университетінің Филология факультеті 40 астам түлектер мен Алматы қ., Қостанай, қала-ларының де София қаласындағы басқару және менеджмент мамандықтар бойынша Франко-фония Институтының Жоғары Мектебін «ESFAM» сәтті бітіріп, Қазақстанда дипломда-рына сәйкес жұмыс жасайды;

2011 ж. - халықаралық коллоквиум ғылыми Комитетінің мүшесі және модератор (Гранада, Испания), сондай-ақ 2017ж осы лауазымдарда - Стамбул қ. (Түркия) Техникалық университетінде. Францияда, Испанияда, Флоренцияда Венгрияда, Румынияда, Ресейде және Қазақстанда 60-тан астам форумдар, конгресстер, коллоквиумдар материалдарының жинақтарында француз тіліндегі ғылыми баяндамалар жарияланды: **17.09.2016 ж.** - "Gestion des ressources et gouvernance" Халықаралық экономикалық коллоквиумда ғылыми комите-тінің мүшесі, баяндама тақырыбы.: «La culture du Kazakhstan et son impact sur les politiques d'environnement ». Roumanie, Université Titu Maiorescu. Экономистер осы баяндама туралы өте жақсы пікірлерімен бөлісіті;

17.08.2017 ж. - "Болашақ энергиясы: Әйелдер, бизнес және жаһандық экономика" жобасының мүшесі, Астана қ., www.expoandwomen, пленарлық сессиядағы ғылыми баяндаманың тақырыбы: "Мәдениет тұрақты даму факторы ретінде";

21-23.09.2017 ж. - Халықаралық конференцияға «Соғыссыз әлем, Жібек жолындағы кездесу» атты сарапшы ретінде. М.М. Әуезов шақыруы бойынша Алматы қаласына ғылыми іс-сапар.

2017-2018 ж. - желтоқсан- қантар айларында Эрасмус+бағдарламасы аясында ВАЛАНСЬЕН-ЭНО-КАМБРЕЗИ университетінде (Франция) студенттер мен магистрант-тарға) -француз тілінде 15 сағат дәріс оқу;

2018 ж. – Мемлекеттік бағдарламасы "Қазақ тіліндегі 100 классикалық туындыны шет тілдеріне аудару» аясында қазақ тілінен француз тіліне 2 әдеби шығарманың аудармасы: Уәлихан Ысқақ "Қоңыр күз еді", және Асқар Сүлейменов "Қара шал" .

2019 ж. - Тұңғыш Президентінің "Рухани жаңғыру"атты мақаласын қазақ және орыс тілдерінен француз тіліне аудару;

2020 ж. - Абайдың 175 жылдығына байланысты ЕҰУ іс-шараларына қатысу: телеар-наларға (КазИнформБюро, Қазмедиа радиосы Егемен Қазақстан газетіне қаз. және орыс тілінде сұхбат беру. Егемен КЗ газетіне қазақ тілінде мақала жазу., Абай «Қара сөздер» француз тіліндегі шығармасынан үзіндіні әлеуметтік желіде оқу.

"Нұр Отан" партиясының тұрақты мүшесі, Француз Альянсы жанындағы француз тілі оқытушылары қауымдастығының мүшесі.

Кітап аудармалары

1. Абай "Қара сөздер", "Білім" баспасы, Алматы, 2001, рег. 2005 жылғы 27 шілдедегі № 166 қаулысы (бірлескен авторлықта).

2. Қазақ халық ертегілері: "Ер Төстік.", изд.: "Ақарман-медиа", Астана, 2010 ж., 72 пл. – (цветн. иллюст.). рег. 2010 жылғы 13 шілдедегі №1245

3. М. Шаханов. "Тайна, унесенная Чингисханом", изд.: "SAR Béar" Perpignan, 2005, (Франция), (орыс тілінен француз тіліндегі аудармасы) рег. 2005 жылғы 29 маусымдағы № 137 (бірлескен авторлықта).

4. "Қазақ халқының мәдениеті туралы антология: тарих, әдебиет және өнер" кітабы, социология ғылымдарының докторы Ванда Дресслермен (Франция) бірлесіп дайындалған кітап. 380бет. Париж қаласындағы "CARACTERE" баспасына тапсырылды.

Марапаттаулар мен көтермелеулер

2002 ж. - ҚР Білім Министрлігінің Құрмет грамотасы

2006 ж. - ҚР БҒМ Мемлекеттік гранты: " ЖОО Үздік оқытушысы" 2006 ж;

2008 ж. - Диплом және Күлтегін медалі – « ЕҰУ Мақтанышы»;

2010 ж. - "Болашақ" Халықаралық Президенттік бағдарламасының Мемлекеттік Гранты»;

2010 ж. - ҚР-дағы Франция Елшілігі: сертификат және ордені: Академиялық Пальма Шевалье атағы ордені: Қазақстан мен Франция арасындағы ғылыми және мәдени қатынас-тарды дамытуға қосқан үлесі үшін;

2012 ж. - Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті Филология факультетінің 50 жылдығына орай «Құрмет грамотасы»;

2016 ж. Л.Н. Гумилев атындағы Еуразия ұлттық университеті: «ЕҰУ-нің 20 жылдығына» орай «Құрмет грамотасы».

Содержание

Құттықтау.....	3
СОВРЕМЕННЫЕ ТЕХНОЛОГИИ И СОДЕРЖАНИЕ ИНОЯЗЫКОВОГО ОБРАЗОВАНИЯ	
<i>А.А. Адылханова</i> МЕЖДИСЦИПЛИНАРНЫЙ ПОДХОД В ОБУЧЕНИИ ИНОСТРАННЫМ ЯЗЫКАМ В ШКОЛЕ С КАЗАХСКИМ ЯЗЫКОМ ОБУЧЕНИЯ.....	7
<i>Г.Д. Баубекова, К.Н. Булатбаева</i> ФОРМИРОВАНИЕ ДУХОВНО-НРАВСТВЕННЫХ ЦЕННОСТЕЙ МОЛОДЕЖИ НА ОСНОВЕ ФОЛЬКЛОРА КАЗАХСКОГО НАРОДА	11
<i>A.S. Vervein, N.Z. Zhumanbekova</i> NATIONAL SOCIO-CULTURAL STEREOTYPES OF SPEECH COMMUNICATION.....	17
<i>Гладко М.А.</i> ТЕМАТИЧЕСКИЕ ДОМИНАНТЫ В МЕДИАДИСКУРСЕ БЕЛАРУСИ.....	21
<i>Ерланов Е.Е.</i> ШЫҒЫС ҚАЗАҚСТАН ТОПОНИМДЕРІНІҢ ТАРИХИ СИПАТЫ.....	26
<i>Исабекова С.З.</i> АКТУАЛЬНЫЕ ВОПРОСЫ ВЫСШЕЙ ШКОЛЫ И ПОДГОТОВКА СПЕЦИАЛИСТОВ К ИНОЯЗЫЧНОМУ ПРОФЕССИОНАЛЬНОМУ ОБЩЕНИЮ В КОНТЕКСТЕ ПРОГРАММЫ «РУХАНИ ЖАНҒЫРУ»	32
<i>Отызбаева К.Ж., Дюсенғалиева А.А., Зағоруля О.Л.</i> ВЛИЯНИЕ АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКА НА РЕЧЬ СОВРЕМЕННОГО ПОДРОСТКА.....	39
ЯЗЫК И ЛИТЕРАТУРА	
<i>A.B. Yertostikova, A.E. Bizhkenova</i> POETISCHER DISKURS DER FRÜHEN LYRIK VON A.A. ASHMATOVA.....	45
<i>Жабигенова Г.С.</i> ЛИЧНОСТНЫЙ СМЫСЛ В ПРОИЗВЕДЕНИЯХ АБАЯ КУНАНБАЕВА «СЛОВА НАЗИДАНИЯ» И МИШЕЛЯ МОНТЕНЯ «ОПЫТЫ».....	51
<i>Искандерова А. Н</i> ПРИНЦИПЫ И ПОДХОДЫ К ИЗУЧЕНИЮ ОРОНИМОВ.....	58
<i>Каримова Н.Б.</i> О ТАЛАНТЕ ТВОРЦА.....	62

Кинжагалиева К.У, Нуркенова С.С.

СӨЗ МӘДЕНИЕТІНІҢ ҒЫЛЫМИ-ТЕОРИЯЛЫҚ НЕГІЗДЕР..... 65

Мырзалы М.Б., Сарсикеева Г.К.

АБАЙДЫҢ «ҚАРА СӨЗДЕР» ФИЛОСОФИЯЛЫҚ ТРАКТАТЫНЫҢ
ПРАГМАТИКАЛЫҚ ӘЛЕУЕТІ..... 70

Ниязбекова Г.М., Сарсикеева Г.К.

“THE EFFECT OF LIFE” AS AN IMPLEMENTER OF
THE AESTHETIC FUNCTION IN LITERATURE..... 77

Сапабеков С.М.

ПОСТМОДЕРНИСТСКАЯ ПРОЗА В ЛИТЕРАТУРЕ КАЗАХСТАНА 83

Спиглазова Г.И

L’ENSEIGNEMENT DU FRANCAIS LANGUE ETRANGERE EN
QUATRIEME ANNEE D’ETUDE..... 88

Шишковский С.А.

К ВОПРОСУ О ПОДХОДАХ К ИЗУЧЕНИЮ
ИНТЕРТЕКСТУАЛЬНОСТИ..... 92

ВОПРОСЫ ПЕРЕВОДОВЕДЕНИЯ

Байгужина Ж.К

ПРОБЛЕМЫ СОВРЕМЕННОЙ ТЕРМИНОЛОГИИ..... 99

Боранбаева А.М.

THE SPECIFICITY OF WRITTEN BUSINESS COMMUNICATION..... 105

Дуйсекова К.К., Кенжигожина К.С.

К ПРОБЛЕМЕ ПЕРЕВОДИМОСТИ И НЕПЕРЕВОДИМОСТИ
(по следам перевода «Қара сөздер» Абая на французский язык)..... 108

Ерходжаева М. А

ІЛІЯС ЕСЕНБЕРЛИН «АЛМАС ҚЫЛЫШ» РОМАНЫНДАҒЫ
РЕАЛИЯНЫҢ АҒЫЛШЫН ТІЛІНЕ АУДАРЫЛУЫ 112

Загидуллина А.А.

СОЦИОКУЛЬТУРНЫЕ ОСОБЕННОСТИ ПЕРЕОСМЫСЛЕНИЯ
ТОПОНИМОВ ВО ФРАНЦУЗСКОМ ЯЗЫКЕ..... 118

Кадырбаева А.С

ЗАИМСТВОВАНИЯ ВО ФРАНЦУЗСКОМ ЯЗЫКЕ:
ПРОЦЕСС ОБОГАЩЕНИЯ ИЛИ АССИМИЛЯЦИИ ЯЗЫКА?..... 123

Қоңқабаева А.Т.

КІДІРІСТІҢ ФУНКЦИОНАЛДЫҚ ЕРЕКШЕЛІКТЕРІ 128

Оспанова Ж.Т., Толыбаева К.К.

ЛИНГВОКУЛЬТУРОЛОГИЧЕСКИЕ ОСОБЕННОСТИ
МЕТАФОРИЧЕСКОГО ПЕРЕОСМЫСЛЕНИЯ
ДЕЙСТВИТЕЛЬНОСТИ..... 135

«THE EFFECT OF LIFE» AS AN IMPLEMENTER OF THE AESTHETIC FUNCTION IN LITERATURE

Ниязбекова Г.М.

Еуразия ұлттық университеті, Нұр-Сұлтан қ.,

Қазақстан Республикасы

2 курс магистранты

Gulia_1997@mail.ru

Сарсикеева Г.К.

Еуразия ұлттық университеті, Нұр-Сұлтан қ.,

Қазақстан Республикасы

шетел тілі филологиясы кафедрасының профессоры, PhD

gsarsikeieva@gmail.com

Abstract: The purpose of this article was to make a comparative-contrastive study of the aesthetic function of the effect of life based on examples selected by the method of continuous sampling from literary works in Kazakh and English languages. Results of the critical review of the theoretical research on the issue confirm the fact that the phenomenon of “the effect of life” takes a special place in the identification of figurative means based on the analysis of the “physical” and “aesthetic” ranges of a literary work.

Key words: the effect of life, aesthetics, comparative-contrastive analysis, art, emotions.

Аңдатпа: Мақаланың мақсаты – қазақ және ағылшын әдебиеттерінен үздіксіз іріктеу әдісі арқылы жинақталған мысалдарға сүйене отырып, “өмір әсері” көркемдік құралының эстетикалық функциясына салыстырмалы-салғыластырмалы талдау жасау. Аталмыш мәселеге қатысты теориялық зерттеулерді сыни шолу нәтижесінде “өмір әсері” феноменінің әдебиеттегі көркемдік құрал ретіндегі маңыздылығы расталды. Зерттеу әдеби шығарманың физикалық және эстетикалық шеңберіне талдау жасау арқылы іске асты.

Түйін сөздер: өмір әсері, эстетика, салыстырмалы-салғыластырмалы талдау, өнер, эмоция.

Art is a multidimensional phenomenon embodied in fiction in different temporal and spatial measurements, whose boundaries are difficult to define today. Art arouses the reader's interest in human nature and its role under the influence of the phenomenon the “effect of life”.

In this regard, the French scholar Marc Mathieu Münch drew his attention to these facts, which were followed by his hypothesis through the term “the effect of life”. M.M. Münch considered the art to be a common and understandable object of attraction for all people who are familiar with any kind of art. As the diversity of civilizations and epochs does not prevent the unification of cultures, but rather tends to bring people closer together.

The effect of life is a versatile and a multidisciplinary phenomenon that belongs to the scope of comparative literature. It is connected with the ethics, aesthetics, psychology, philosophy, ethnology, and art and emerged from the paradigm of the “the diversity of art” proposed by M. Münch. The scholar puts it forward as a counterbalance to structuralism, considering the latter dogmatic and generalizing the definition of art [1, p. 12]. The diversity of art as a paradigm studies the contemplation of aesthetic emotions. Further M.M. Münch equated the aesthetic emotions to the effect of life. At the same time, the usage of the term “effect” can be interpreted consequently, results, continuation, influence and impact. It is responsible for the artistic relationship between the performer and the recipient. In litera-

ture, that is the relationship between the author and the reader. These terms and “the effect of life” itself were investigated in the “Theory of unified Aesthetics”. It appeared in 2004 focusing mainly on literature. Currently it has expanded the research field centering on myth, literature and music [1, p.20].

The German philosopher A. Baumgarten coined term “aesthetics” in 1735. It comes from the Greek word “aisthetikos” that means feeling, referring to sensual perception [2]. According to Losev, each part of a social life may become a source of aesthetics. Aesthetic means may make a person feel as a part of the Universe, tying it with spirituality [3, p. 10]. This proves a wide range of the aesthetics, determining it as the philosophy of art.

Since this article is devoted to the phenomenon of the effect of life in literature, we believe that the effect of life is created through a sequential play of words, while other words expand its modality. Therefore, the successful artwork is that whose creation is intended to produce the effect in the recipient’s body and mind. Aside from this, imagination, sensibility and reason are required for the usage of the effect of life as an artistic instrument [4].

Being an executant of the aesthetic function the effect of life has a resemblance and is bound with the aesthetics in general. Firstly, aesthetics deals with sensory perception in a broad sense as well as the phenomenon of the effect of life. This includes literature, myths, art, music and any other form of creativity [1, 60p.]. With regards to this topic F. Sibley wrote in his essay “Aesthetics and un-aesthetic” that people should see the beauty of the integrity of a literary work, hear the mournfulness or fury in the music, notice the brightness of the color scheme, feel the impact of the story, its mood, or the uncertainty of its intonation. Looking, listening or feeling is crucial. To admit, in fact, that someone can make an aesthetic judgment without an aesthetic perception is to misunderstand an aesthetic judgment [5, 151- 155 p.].

Another term linking the art and literature is a portrait. In art, it is considered a picture of a person. Whereas in literature it is one of the means of artistic characterization, consisting in the fact that the writer reveals the typical character of his heroes and expresses his ideological attitude towards them through the image of the heroes' appearance: their figures, faces, clothes, movements, gestures and manners. Other means of characterization used in fiction are the deployment of actions in the plot, description of thoughts, moods of heroes and situations they appear in, along with dialogues of literary characters. In its entirety, it works as a system for conveying an artistic image. An artistic image of any character includes common and individual features. Common typical features presuppose the affiliation of a person to a society, a historical era and a particular class membership. So his attitude, speech, manners and an outward appearance designate the period to which a literary work belongs. On the other hand, a literary hero is an individual with features inherent only to him, e.g. personality, physical characteristics, and preferences [6, 87 p.]. Altogether, they perform a function of the aesthetic aspect of the artwork responsible for the morality and message of literature. It is essential to admit here the relation of private to general and vice versa. This means that the au-

thor may depict the state of a society, country indirectly by portraying characters and conversely may describe the paysage to make a reader feel inner emotions and become familiar with the experience of a literary hero. However, it is not peculiar to all styles of literature, being dependent on the nature of the literary genre, the content of the portrait and the setting. In literary styles, the portrait changes with the change of artistic methods and literary trends. At different stages of literary development, the portrait is distinguished by the degree of its typicality and the degree of its individualization based on its ideological content. In the writers' works, gravitating to naturalism with its social and domestic generalizations or to realism, which reveals deeper social contradictions, the portrait of heroes is usually distinguished by realistic credibility and typicality. The hero is portrayed as a conventional representative of his environment, in his usual relationships and settings. In the portrait of heroes, ordinary life traits are most often emphasized. It is possible to see the repulsion from the ordinary in the works belonging to the genre of romanticism or science fiction. Heroes are portrayed as exceptional personalities, in unusual, rarely encountered circumstances, and their portrait has many exaggerated and sometimes fantastic features. This is no longer domestic, but a romantic portrait, found mainly in poems, ballads and lyrics [6, 88 p.].

As it was written above, the portrayal of a personage sometimes may stand for the whole society. This helps not only to investigate a historical period depicted in literature with its singularities, but also to make a comparative-contrastive analysis of several nations' characteristics, making their literal and psychological portraits. Pursuing the goal we have chosen a Kazakh writer, playwright and journalist O. Bokeev's novel "Қар қызы" ("The Snow Girl", 1977, 1984) and an Irish novelist and philosopher's novel "The Black Prince", 1973. O. Bokeev is also known as a Laureate of the State Prize of the Republic of Kazakhstan, Laureate of the Youth Prize of the Republic of Kazakhstan and Laureate of the All-Union Literary Prize named after N. Ostrovsky [7]. The novel "Қар қызы" tells of three men who go out to bring hay in the mountains. It is winter, they get lost and fall into a variety of complex situations bordering between life and death. The author also describes the nature that indirectly relates to protagonists' personal qualities. Another major affected topic is the II World War. O. Bokeev revealed problems and unanswered questions that the war had left. For instance, all three protagonists were meant to lose fathers in the war, despite being born in 1946. In general, the effect of life was fully conveyed by description of Kazakh villages and changes in people's minds.

Irish novelist and philosopher Iris Murdoch's 15th novel was chosen as a comparative-contrastive work for the analysis. Iris Murdoch was ranked twelfth on a list of "The 50 greatest British writers since 1945" being awarded the James Tait Black Memorial Prize for the novel "The Black Prince" in 1973; a Booker Prize in 1978 for *The Sea, the Sea* and a Golden PEN Award by English PEN for a "Lifetime's Distinguished Service to Literature" in 1997. "The Black Prince" was first published on February 1973 [8]. It includes a number of allusions of Shakespeare's works, covering such themes as love, family relationship, ethics and stereotypes in the society.

Comparing and contrasting literary works often goes beyond the text, touching the authors' life and creation in accordance with the biographical method. O. Bokeev and I. Muroch belong to the same historical period, mainly focusing on questions of good and bad, love and moral. These modernist novels show the state of life in each country: its problems, people's attitude towards the life conditions and the effect that settings make on characters. In other words, comparing and contrasting literary works enable us to explore the impact of the effect of life on readers. Despite the fact that it can be wholly transmitted and influence a reader in full amount of a literary text, we have selected concise examples that achieve this goal. The principle was to choose emotionally strong and intelligible examples in the form of the abstract, dialogue or even a sentence that makes the reader feel depicted emotions or the aesthetics of the text.

In the course of article writing and example selection, general scientific and specific methods were used. General scientific methods include synchronic and observation. Discourse analysis and method of specific literary studies were special ones applied during the investigation. Synchronic method was used during the analysis of both novels considering the effect of life peculiar to Kazakh and English nations in 1980s. In using the discourse analysis method we focused on and chose examples based on effects of languages, cultural rules and stereotypes and the relation of languages to social, political and historical contexts they are used in. Discourse analysis is the most used method during our research as it deals with conversations and texts. Dialogues or description of a situation makes the reader feel and comprehend emotively the life of people written in a literary text. Specific literary studies method was also highly applicable regarding to the literary work and its extension beyond the text. It worked well in the compartment with a discourse analysis method. In general, methods both general scientific and private worked together complementing each other.

As a result, we selected most illustrative examples of the effect of life and categorized them. Out of ten Kazakh and nine English categories, four themes were chosen within the framework of the article. Figure 1 shows their quantitative relation.

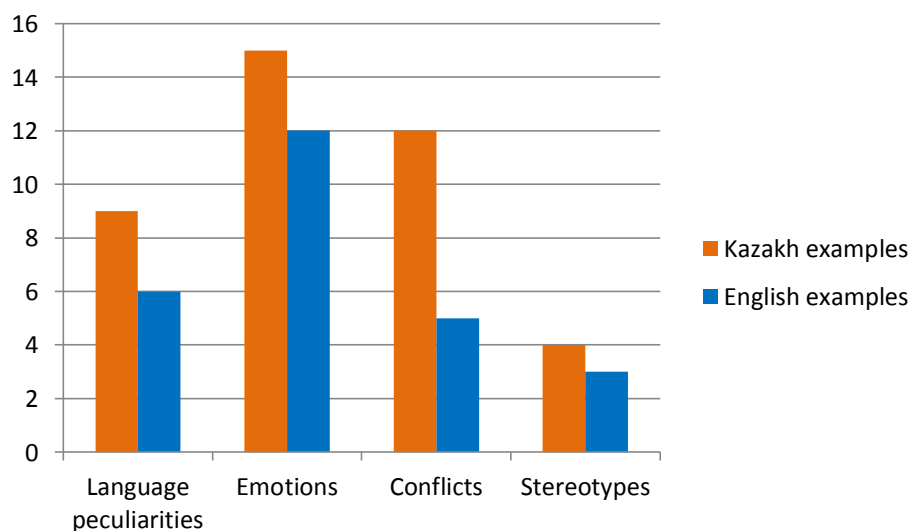

Figure 1

Kazakh categories that differ from English include the country life, national peculiarities, generation gap, humour, nature and consequences of the war. The rest of examples taken from “The Black Prince” belong to issues of family, setting, love and marriage, and art.

The first example highlights borrowings existing in both languages. Due to historical and geographical issues, Kazakh language was connected with Russian. As a result, people mix words of two languages as it is shown in Figure 2 whereas I. Murdoch paid attention mainly to French words and loan words originated from Old French and Latin languages.

№	Category of examples	Examples from “Қар қызы, О.Bokeev.	Examples from “The Black Prince”, Murdoch I.
1	Language peculiarities	— Ол жағын біз... сізден сұрамаймыз да, шырақ... <u>Давай</u> , тілің мен жағыңа сүйене бермей сапарға дайындал. Өз <u>тракторына</u> көңілің көншімесе, осы ауылдағы он <u>ДТ-ның</u> көңілге жаққанын таңдап ал, <u>пожалыста</u> , қолыңнан қақпаймыз [9,2 б.].	This place I had crammed with too much <u>furniture</u> , with Victorian and Oriental <u>bric-a-brac</u> , with tiny heterogeneous <u>objets d'art</u> , little <u>cushions</u> , inlaid trays, <u>velvet</u> cloths, <u>antimacassars</u> even, <u>lace</u> even [10, p.2].

Figure 2

Examples of the effect of love given in Figure 3 stand for the universality of emotions. Both Amanzhan and Bradley equate their romantic feelings to stars, something unachievable but perfect in its remoteness. Love made them inspired and happy, even if it was not hassle-free.

2	Emotions	... <u>жұлдыздар бейне жауып тұрған сияқтанады; аузымды аштым, алақанымды жайдым</u> — <u>жоламады</u> ; жұмбақ қызды іздеген көңіл осылайша жападан-жалғыз мәңгі шексіздікке жүре бергісі, жүре бергісі келеді... [9, 45 б.];	She had filled me with a previously unimaginable power which I knew that I would and could use in my art. <u>The deep causes of the universe, the stars, the distant galaxies, the ultimate particles of matter, had fashioned these two things, my love and my art, as aspects of what was ultimately one and the same</u> [10, p. 39].
---	----------	--	--

Figure3

Figure 4 depicts conflicts between people. The quarrel happens between three friends in the Kazakh example. The initial attempt to keep warm in the cold winter in the mountains turned into a real aggression whereas in “The Black Prince” the reader becomes familiar with the problem of assault in the family.

3	Conflicts	<u>Досының екінші соққысы тигенде өзінің де қаны тасып, басына шыққаны сонша, сонсоң өне бойы қалшылдап, қарсы ұмтылғаны, ұп-ұзын құрдасын ішінен періп, ыңқ етіп ауырсына еңкейіп қалғанда, әскерде үйренген тәсілі бойынша көк желкеден ұрғаны, сонсоң өзі құламай тәлтіректеп тұрған жігіттің қылтасынан теуіп құлатып, құлап бара жатқан сәтінде секіріп барып қос аяқтап бөкседен тепкені, бұдан соң көзіне қан құйыла долданып, әлі құрып бүк түскен бейшара Аманжанды бір теуіп кеткені тек ашуы сабасына түсіп, өлердей өкініп еді [9, 36 б.].</u>	The doorbell rang again. I opened it. Arnold, Rachel and Julian were standing outside the door. They were neat and smartly dressed, Julian in a sort of flowered smock looking about twelve. <u>They appeared like a family advertising corn flakes or insurance, except that Rachel had a bruise under one eye</u> [10, p. 12].
---	-----------	--	--

Figure 4

The next category devoted to stereotypes focuses on elder people. In first example, the impossibility of a further education of a fifty-year-old people is stated. The English abstract depicts all married people as unhappy and does not accept the divorce at the same age.

4	Stereotypes	— Оны несіне арам тер болып айтасың. <u>Енді елуден асқанда оқу қонбайды маған.</u> Менің өмір туралы өз формулам бар [9, 3 б.].	«Priscilla, calm yourself. You can't leave Roger. It doesn't make sense. Of course you're unhappy, <u>all married people are unhappy, but you can't just launch yourself on the world at fifty whatever you are now</u> [10, p. 12].
---	-------------	--	--

Figure 5

Samples presented above let us compare and contrast the state of life in two countries at the end of the 20th century. Identification of most common examples made possible the introduction with the effect of life presented in Kazakh and British cultures and writers' attitude towards problems existing at a time. The importance of such investigations is that first, it helps to popularize a domestic literature, which is essential for any country's art and culture. Secondly, it gives an opportunity to make a portrait of a nation, which enables the discovery of new people, their lifestyle, a connection between cultures that contributes to the experience exchange and the broadening of outlooks. It is vital in the age of globalization. The concept of the effect of life helps in this matter, as it is a tool that designates all outer and inner aspects of national psychology and mentality.

As a result, such researches may contribute to further development of the “diversity of art” as a paradigm. The effect of life is a universal instrument used in every form of art as a response to such claim that there are no universal art forms [1, p. 34]. According to examples presented in the article, it becomes obvious that there were common issues and features in the history of two different nations' literature.

Summing up, the phenomenon of “the effect of life” implements the aesthetical function in a literary work, as it is responsible for emotional effects. It also assists in

comparison of various cultures by contrasting the definition of “beauty” in each of them. For this purpose, it is necessary to deal with the aesthetics reasoned by authors.

References:

1. Münch M.M. “L’effet de vie: ou le singulier de l’art littéraire” Honoré Champion, 2004, 396p.
2. Harper, Douglas “Aesthetic”, Online Etymology Dictionary.
3. Dzikovich S.A. Aesthetics “Начала классической теории: Учебное пособие для вузов”. М.: Академический проект; Фонд «Мир», 2011, 40p.
4. Yvon Quiniou “L’effet de vie dans l’art selon Münch” <https://blogs.mediapart.fr/yvon-quiniou/blog/130219/leffet-de-vie-dans-lart-selon-muench>
5. Khrenov N.A., Migunov A.S., “Эстетика и теория искусства XX-го века” Directmedia, 2013, 688p.
6. Speyer G.P. “Portrait”// Literary Encyclopedia, M: OGIS RSFSR, 1935, 156p.
7. https://kk.wikipedia.org/wiki/%D0%9E%D1%80%D0%B0%D0%BB%D1%85%D0%B0%D0%BD_%D0%91%D3%A9%D0%BA%D0%B5%D0%B9
8. [https://en.wikipedia.org/wiki/The_Black_Prince_\(novel\)](https://en.wikipedia.org/wiki/The_Black_Prince_(novel))

List of the used data:

1. Bokkev O. “Қар қызы”
https://vk.com/doc171227527_538282572?hash=819e061e6a470f8d64&dl=942c074debbd8523f4
2. Murdoch I. “The Black Prince” <http://booksonline.com.ua/view.php?book=152683>

ПОСТМОДЕРНИСТСКАЯ ПРОЗА В ЛИТЕРАТУРЕ КАЗАХСТАНА

Сапабеков С.М.

*Магистрант 1 курса, специальности «Иностранная филология», кафедры иностранной филологии Евразийского Национального Университета
им. Л.Н. Гумилева, Нур-Султан, Казахстан
ices.mile1.618@gmail.com*

Аннотация. Статья посвящена исследованию современной прозы Казахстана. Автор исследует явление постмодернизма в отечественной литературе. Особое внимание уделяется рассмотрению приемов, характерных для жанра постмодернизм, в произведениях отдельных казахстанских авторов. Объектом исследования является творчество Д. Амантая, Д. Накипова, Н. Веревоchina, А. Кемельбаевой.

Ключевые слова: постмодернизм, проза, интертекст, писатели.

Abstract. The article is devoted to the study of modern prose of Kazakhstan. The author investigates the phenomenon of postmodernism in Kazakh literature. Particular attention is given to the consideration of the postmodern techniques in the novels of individual Kazakh authors. The object of research is the novels of D. Amantay, D. Nakipov, N. Vereochkin, and A. Kemelbaeva.

Keywords: postmodernism, prose, intertext, writers

Развитие жанра постмодернизма в мировой литературе происходит довольно продолжительное время. Зародившись в США, после событий Второй мировой войны, постмодернизм прошел различные культурные школы, а также вобрал в себя множество отличительных особенностей. Постмодернизм основан на интертекстуальности, которая выражается в использовании цитат из литературных произведений, заимствовании чужих образов и сюжетов, что является формой интеллектуальной игры. Литература постмодернизма характеризуется иронией, сатирой, отказом от системности, а также от приоритетов предыдущих культур. Постмодернизм манифестирует отказ от центризма, от серьезности гуманитарной традиции, основанной на категории какого-либо авторитета. Прин-